

БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВЕНО МНЕНИЕ В
НАВЕЧЕРИЕТО НА 2002 Г.

Декември 2001

82 G.S.Rakovski Str., 1000 Sofia, Bulgaria
phone/fax: [+ 359 2] 9818014
phone/fax: [+ 359 2] 9869075
e-mail: a_research@mb.bia-bg.com

<http://www.aresearch.org>

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪБИТИЕ НА ГОДИНАТА

ОПТИМИЗЪМ И ПЕСИМИЗЪМ У БЪЛГАРИНА

НАЙ-ПОПУЛЯРЕН БЪЛГАРСКИ ПОЛИТИК

**НЕЩА, В КОИТО БЪЛГАРИНЪТ ВЪЗВЪРНА ДОВЕРИЕТО СИ
ПРЕЗ 2001 Г.**

БЪЛГАРИНЪТ ЗА СЕБЕ СИ И ЗА СТРАНАТА СИ

ОТНОШЕНИЕ КЪМ ДЕЙНОСТТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

**МОБИЛНОСТ СЛЕД ОТПАДАНЕ НА ВИЗОВИТЕ
ОГРАНИЧЕНИЯ**

В ОЧАКВАНЕ НА КОЛЕДА И НОВА ГОДИНА

**РАБОТАТА И ЖИВОТЪТ НА БЪЛГАРИНА ПРЕЗ 2001
ГОДИНА**

ДОВЕРИЕ КЪМ ПОЛИТИЧЕСКИ ЛИДЕРИ И ПАРТИИ

БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВЕНО МНЕНИЕ В НАВЕЧЕРИЕТО НА 2002ГОДИНА

Представените в настоящото издание данни са от национални представителни проучвания на пълнолетното население на страната, провеждани от Социологическа агенция Алфа Рисърч в периода 1997-2001г. Извадките са формирани по метода на квота. Във всяко отделно проучване са анкетирани по домовете им между 1000 и 1200 български граждани. Последното цитирано тук проучване е реализирано в периода 4-11 декември 2001г. Стремешът на агенция Алфа Рисърч е да предоставя данни и анализи за реакциите на общественото мнение както на актуални събития, така и за дългосрочните тенденции в развитието на българското общество. Затова настоящото издание съчетава и двете гледни точки. Всички провеждани социално-политически изследвания са публично достояние и резултатите от тях се предоставят на българските медии.

През 2002-ра година на сайта на Алфа Рисърч отново ще можете да намирате данни от експресни изследвания на общественото мнение по актуални проблеми и основните тенденции в отношението към държавни институции, политици, медии, промени в отделните социални сфери. Вие можете да цитирате свободно тези данни като се позовавате на техния източник:

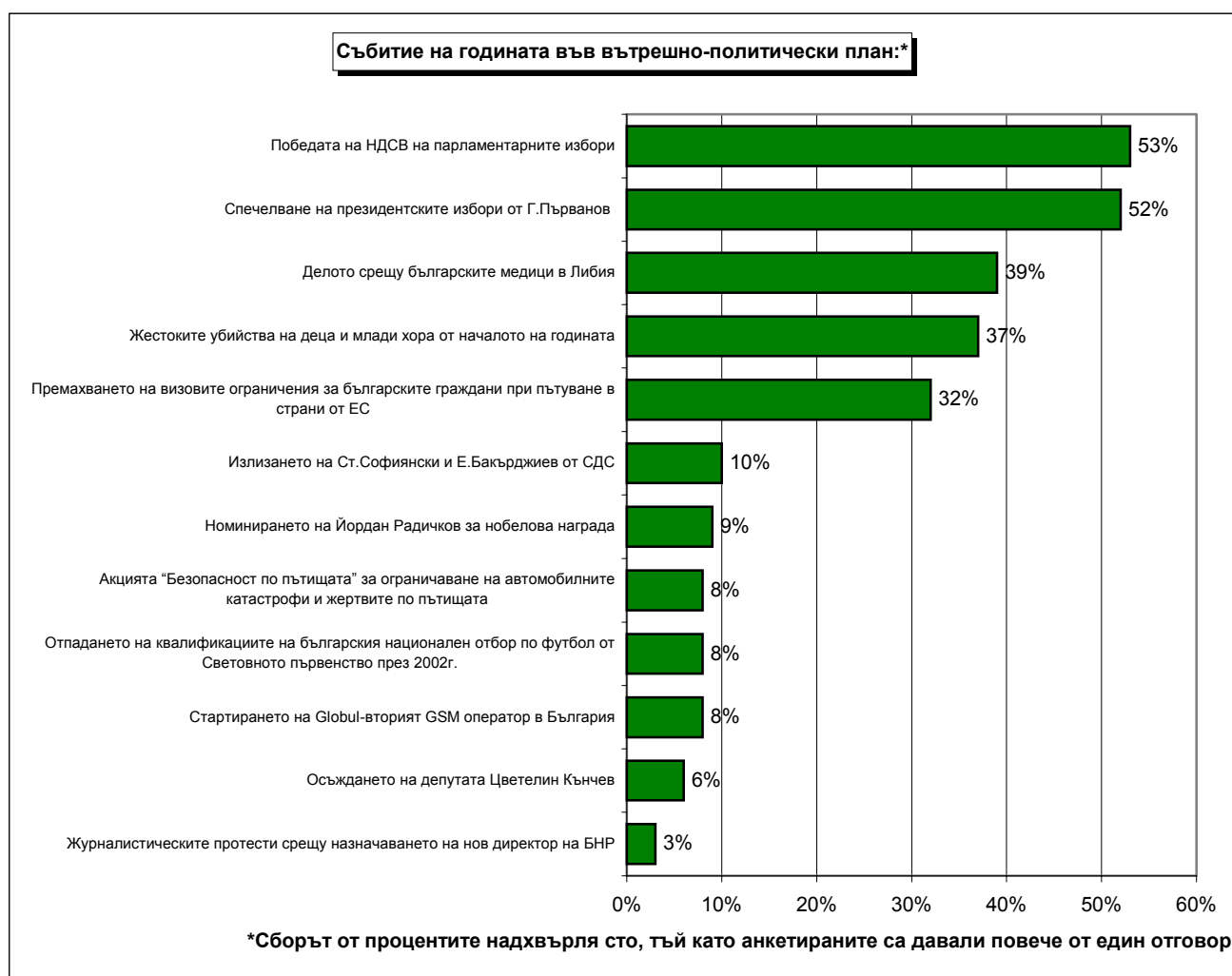
Алфа Рисърч, www.aresearch.org

СЪБИТИЕ НА ГОДИНАТА

СЪБИТИЕ НА ГОДИНАТА ВЪТРЕШНО-ПОЛИТИЧЕСКО СЪБИТИЕ НА ГОДИНА

Два избора през 2001-ва си поделят палмата на първенството за най-значимите събития в живота на българите през отиващата си година. 53% от анкетиранияте от Алфа Рисърч пълнолетни граждани посочват победата на НДСВ на парламентарните избори за "събитие №1" на 2001г., 52% - поставят на върха на класацията победата на Георги Първанов на президентските. Независимо как оценяват тези събития и независимо от факта, дали крайният резултат е съвпаднал със собствения им вот или не, българите са категорични, че това са събитията с най-голямо влияние върху близкото бъдеще на страната.

Следващите три места се заемат съответно от "делото срещу българските medici в Либия" (39%), "жестоките убийства на деца и млади хора в началото на годината" (36%) и "реалното падане на визовите ограничения за българските граждани през месец април" (32%). Ако за повечето от другите събития се наблюдава близост в мненията на отделните социални групи, то в оценките за падането на визите са налице много съществени различия. Постигането на реална свобода на пътуването е събитие №1 за хората с доход над 300 лв. - по 61.5% от тях посочват като най-важни падането на визите и победата на

НДСВ. Фактичкото отпадане на визите се нарежда на второ място по значимост за младите хора (18-30г.) и на трето място – за софиянци. За всички останали граждани, които имат много по-малки реални възможности да се възползват от правото на свободно пътуване, то стои доста по-назад в йерархията на важните за собствения им живот събития.

Шесто и седмо място заемат две твърде различни по характера си събития – излизането на Стефан Софиянски и Евгений Бакърджиев от СДС (10%) и номинирането на Йордан Радичков за Нобелова награда (9%). Отпадането на българския национален отбор по футбол от квалификациите за световното първенство е събитие равно по-значимост на старта на Globul – вторият GSM оператор (по 8%). Също толкова посочват и акцията "безопасност по пътищата". 6% от анкетираниите са посочили сред значимите събития и осъждането на депутата Цветелин Кънчев, а 3% - журналистическите протести срещу назначаването на нов директор на БНР.

ВЪНШНО-ПОЛИТИЧЕСКО СЪБИТИЕ НА ГОДИНАТА

За 91% от българите външно-политическото събитие на годината, което ще остави най-траен отпечатък в паметта на сегашните поколения, е атентатът срещу Международния търговски център в Ню Йорк. Случилото се на 11 септември 2001г. определя и следващите две по значимост събития в международния календар на българите. 47% са на мнение, че ударът на САЩ в Афганистан, също както и разпространението на антракс, са събития, с които 2001г. трайно ще остане в историята .

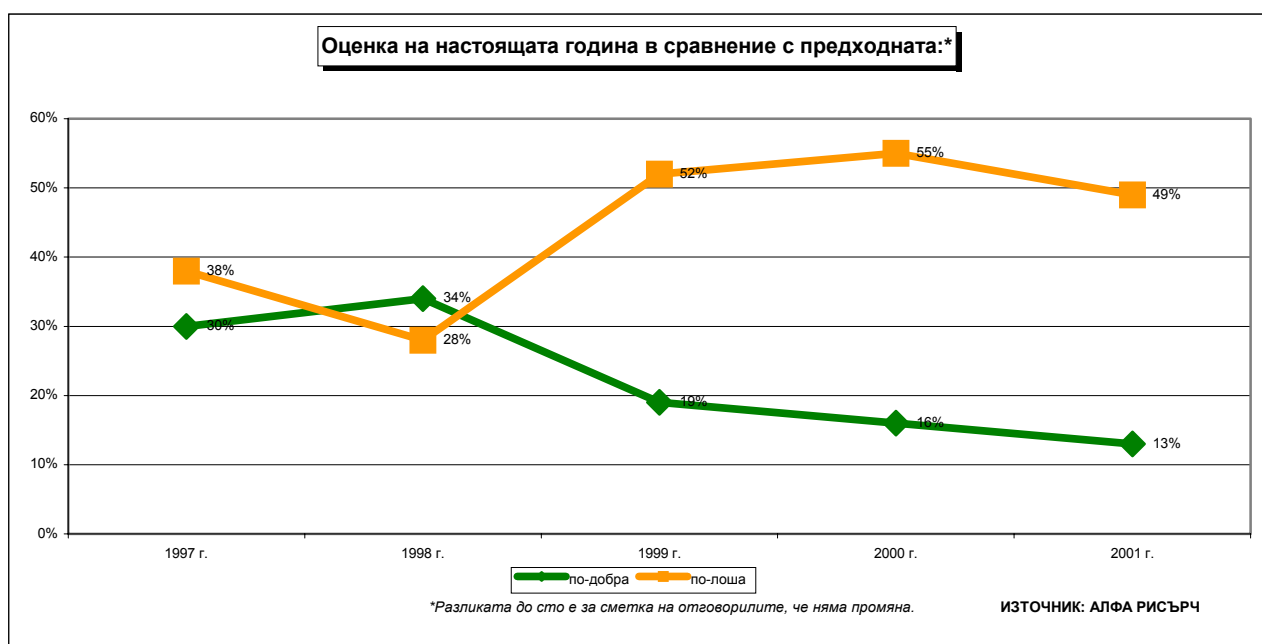
Балканският контекст е следващият по значимост за сънародниците ни. Всеки пети българин свързва изминалата година с конфликтите в Македония. Макар и силно оспорвано, клонирането на човешки ембрион, е четвъртото по значимост събитие за тази година. Най-младите поколения, които много по-остро ще се сблъскват с практическите и морални измерения на този проблем в бъдеще, проявяват по-висока степен на чувствителност към възможните следствията от него. Арестът на Милошевич е важно събитие за 7 на сто от българите, а за 3.5% - свалянето на орбиталната станция Мир.

ОПТИМИЗЪМ И ПЕСИМИЗЪМ У БЪЛГАРИТЕ

ОПТИМИЗЪМ И ПЕСИМИЗЪМ У БЪЛГАРИНА

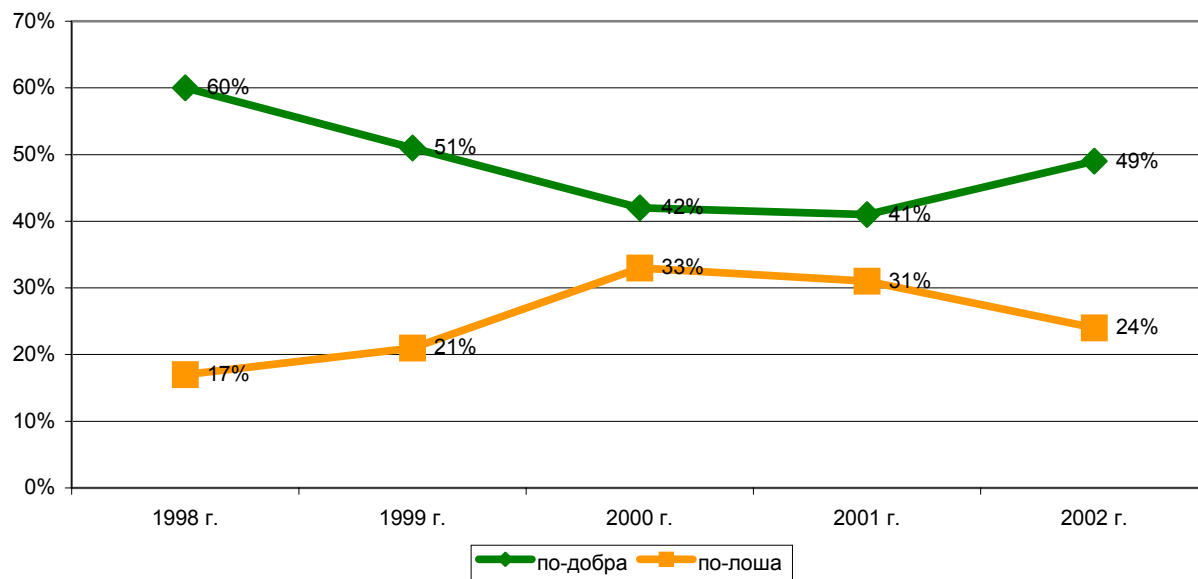
В навечерието на вече трета поредна Коледа, българинът оценява изминалата година като по-тежка от предишната. За 13 на сто от хората в страната 2001 е била по-добра от 2000-та, за 38% - същата и за 49% - по-лоша. Спрямо предишните две години, леко спада усещането за прогресивно влошаване на живота (от 55% на 49%) и съответно, нараства (от 29% на 38%) делът на хората, които съхраняват жизнения си стандарт на равнището отпреди една година.

Независимо от преобладаващите негативни оценки за изминалата година, коледните празници традиционно възраждат оптимизма на българския народ. Навечерието на 2002г. е най-оптимистичното от две години насам, макар и да е далеч от еуфорията на 1997-ма. В края на първата година от управлението на ОДС, 60% от хората са се надявали на по-добра нова година, но в края на мандата, този дял пада до 41%. В момента почти половината от българите (49%) очакват по-добра година, 27% не предвиждат промяна, а 24% се страхуват, че през 2002 ги чакат по-тежки дни, отколкото през 2001.

Позитивните очаквания за следващата година нарастват най-силно у онези 38 на сто от анкетираните, които са усетили стабилизиране на доходите си през настоящата. Ако тези предвиждания наистина се реализират, България има шанс, макар и с малко, да се приближи до нормалните страни, в които очакванията се базират на постигнатото, а не на неувяхващата вяра в чудеса.

Очаквания за следващата година:

*Разликата до сто е за сметка на отговорилите, че няма промяна.

ИЗТОЧНИК: АЛФА РИСЪРЧ

НАЙ-ПОПУЛЯРЕН БЪЛГАРСКИ ПОЛИТИК

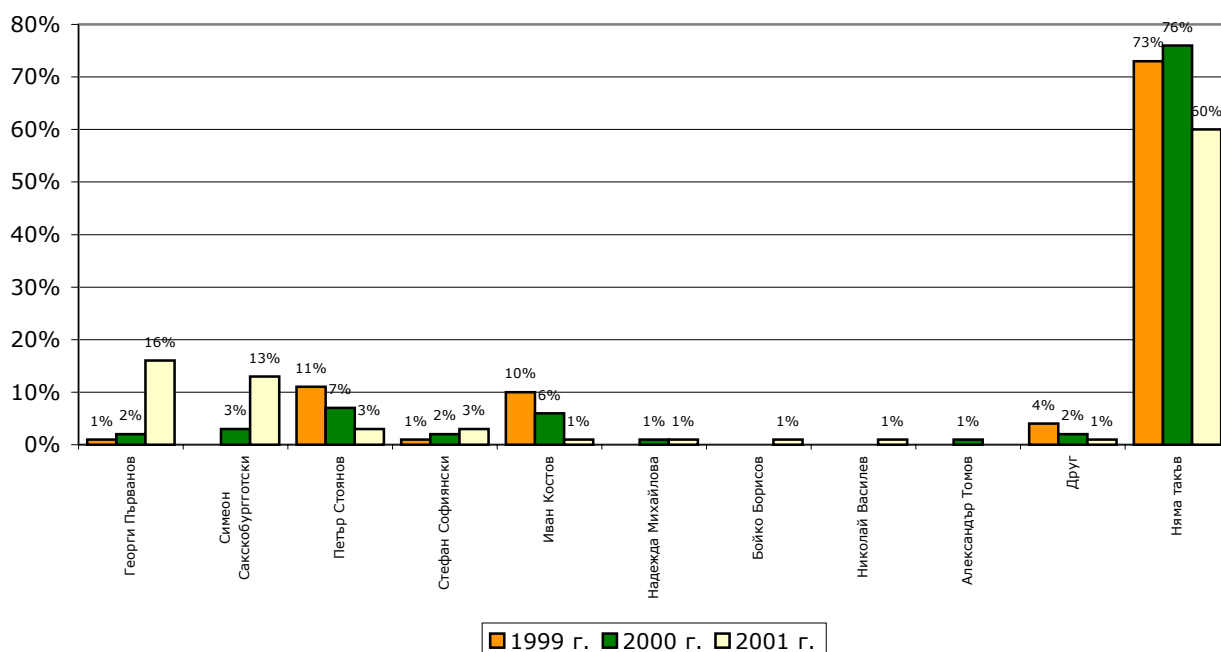
Най-популярен български политик

За мнозинството от сънародниците ни няма известен български политик, който категорично да е спечелил тяхното доверие. Изследването на Алфа Рисърч регистрира известен спад в броя на онези, които не вярват на никой политик – през 1999г. те са 73%, през 2000г. 76%, а през 2001г. намаляват до 60%.

Георги Първанов и Симеон Сакскобургготски се ползват с най-голямо доверие. И при двамата се наблюдава тенденция към повишаване на доверието през последните години. Георги Първанов е бил "политикът" за 1% през 1999г, за 2% - през 2000г. и за 16% - в края на 2001г. Симеон Сакскобургготски е олицетворявал политическите надежди на 3% от българите през 2000г. и на 13% през декември 2001г.

Политиците, които имат най-голям спад на доверието, са представители на вече бившите управляващи. Така например, на Петър Стоянов през 1999г. са разчитали 11%, през 2000г. спадат на 7%, докато през 2001г. стигат до 3%. Иван Костов е бил перспективният политик за 10% от българите през 1999г, за 6% през 2000г. и едва за 1% в края на 2001г.

Политик, с когото българите свързват надеждите си за по-добър живот:

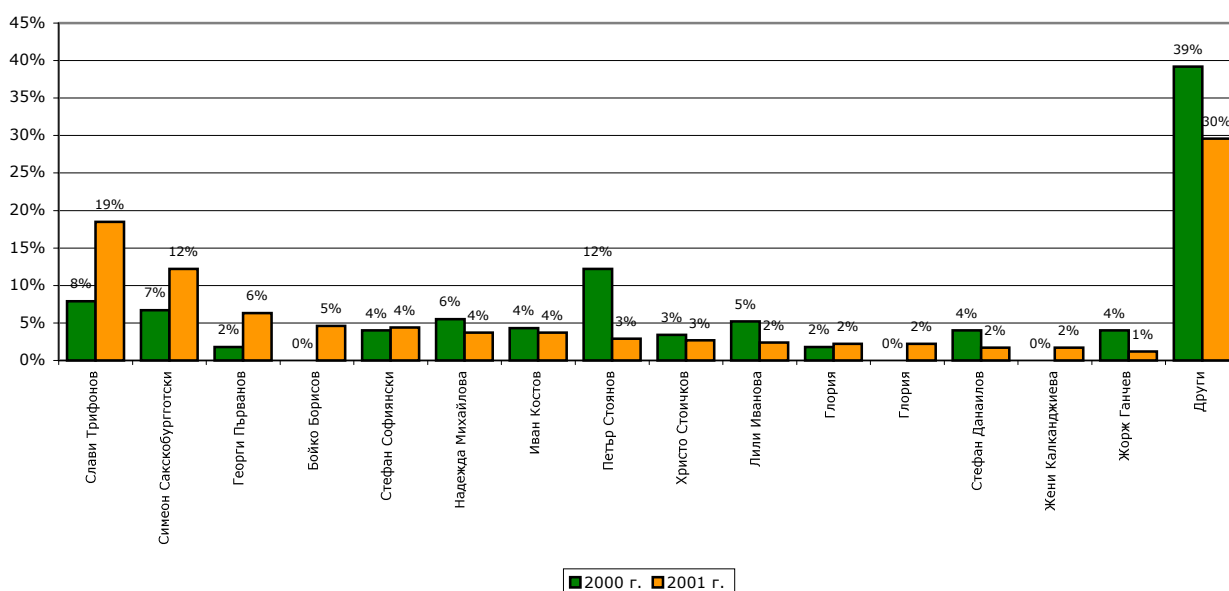

Известен българин, с когото българите биха искали да вечерят

Желанието за вечеря с някой известен българин показва преди всичко личните симпатии на хората. Тези симпатии са свързани както с поведението, така и с личния чар на популярните ни сънародници. В този смисъл е интересно, че хората, които се радват на най-висока популярност, са политиците, артистите, певците и спортистите.

На първо място сред анкетираните, посочили, че искат да вечерят с някого /38% от анкетираните/, е Слави Трифонов. Неговата компания през 2000г. е била предпочитана от 8% от хората, а в края на 2001г. е 18%. Популярността му е особено висока сред младите - на възраст между 18 и 40 години. 73% от всичките му почитатели са на тази възраст. Ако приемем, че ролята на шоумена е да бъде харесван, то безспорно Слави Трифонов е успял в професионалната си реализация.

Кой известен българин бихте искали да ви покани на вечеря?

Непосредствено след него са двама политици, които хората свързват и с надеждите си за по-добър живот. Удвоили са се спрямо миналата година желаещите да вечерят със Симеон Саксбургготски и те са вече 12%. Сред лицата, които се самоопределят като турци, той е най-желаната компания /28%/. С увеличаване на възрастта, расте и популярността на министър-председателя. 78% от почитателите му са на възраст над 40 години.

Вторият политик в тази група е Георги Първанов (с 6%). Той е популярен сред по-възрастните – 77% от хората, които биха се радвали да вечерят с него, са на възраст над 51 години.

Бързо натрупва лични симпатии и Бойко Борисов. Той е желана компания за 5% от желаещите да вечерят с някого.

**НЕЩА, В КОИТО БЪЛГАРИНЪТ ВЪЗВЪРНА
ДОВЕРИЕТО СИ ПРЕЗ 2001 Г.**

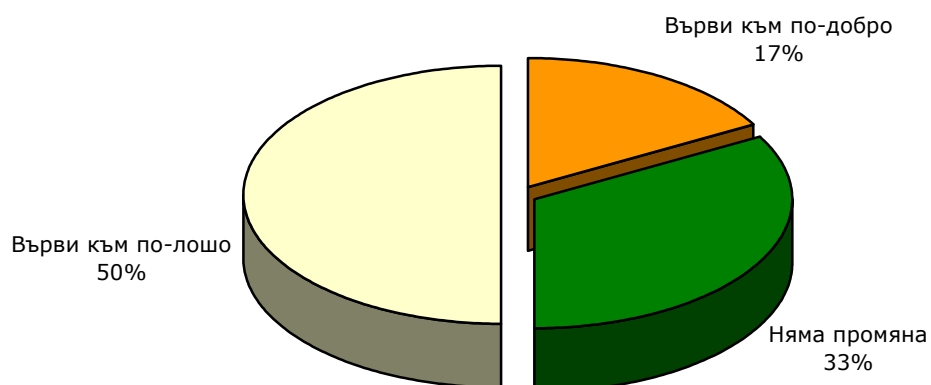
Неща, в които българинът е възвърнал доверието си през 2001 г.

На въпросът "В какво възвърнахте доверието си през последната година?" 65% от българите отговарят: "в нищо". Безработните, пенсионерите, хората с най-ниски доходи в огромната си част (70-75%) не са открили през изминалата година нищо, което да върне надеждите им.

И все пак 13% от българите са възстановили вярата си в перспективите за по-добър живот. 11% са открили отново човешината и милосърдието у хората. Малък дял от българите са посочили, ролята на професионализма (7%), банковата система (5%) и политиците (4%). Хората, възвърнали доверието си в политиците, както и в перспективите за по-добър живот в голямата си част са избиратели на НДСВ и Коалиция "За България". Ролята на професионализма в живота се оценява най-вече от висшистите и българите на възраст между 18 и 30 години.

Оценка за развитието на страната през последните 12 години:

Оценката на българите за развитието на страната ни през последните 12 години е твърде интересна. За половината от хората животът като цяло се променя към по-лошо. Не е малък делът и на онези, които не са усетили промяна в развитието на страната – 33%. Оптимистите са едва 17%.

61% от жителите на малките градове дават негативна оценка. С увеличаване на възрастта също расте недоверието към процесите, протичащи в страната. То е най-високо сред пенсионерите /52%/. Интересен е и фактът, че различните етнически групи проявяват различна чувствителност към "неправилната посока" на развитие. Сред българите, 47% са негативно настроени, докато сред турците те са 54%, а сред ромите песимизмът достига 70%.

Оптимистите са най-много сред софиянци /25%/ и учащите се /33%/.

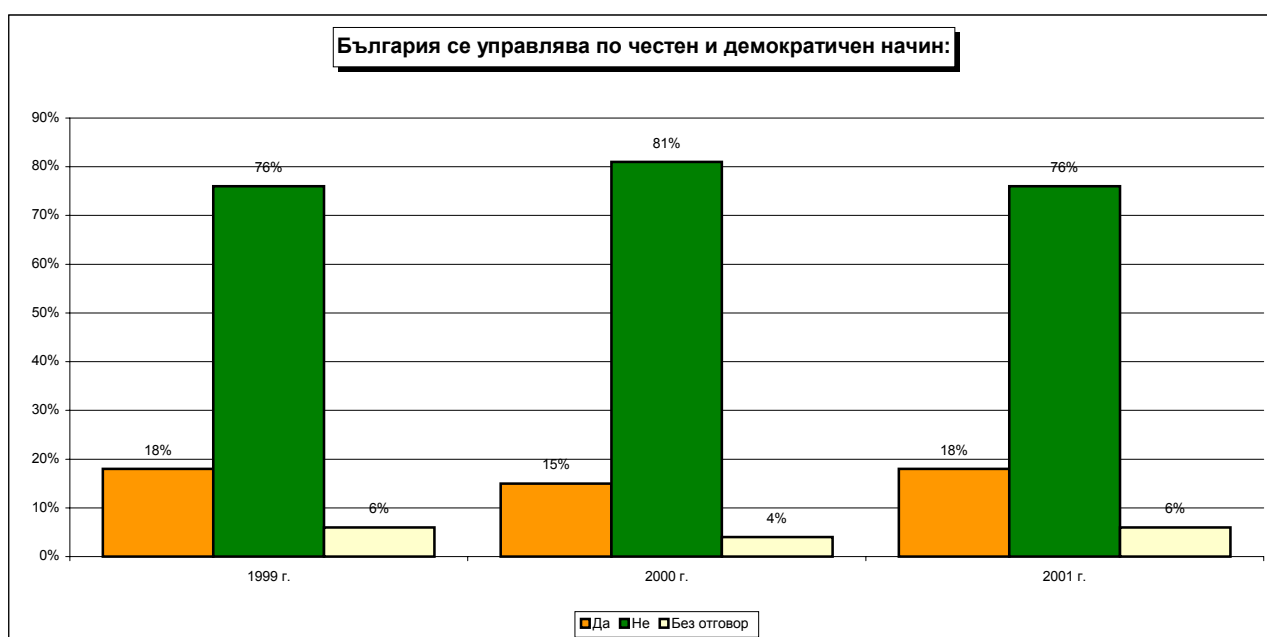
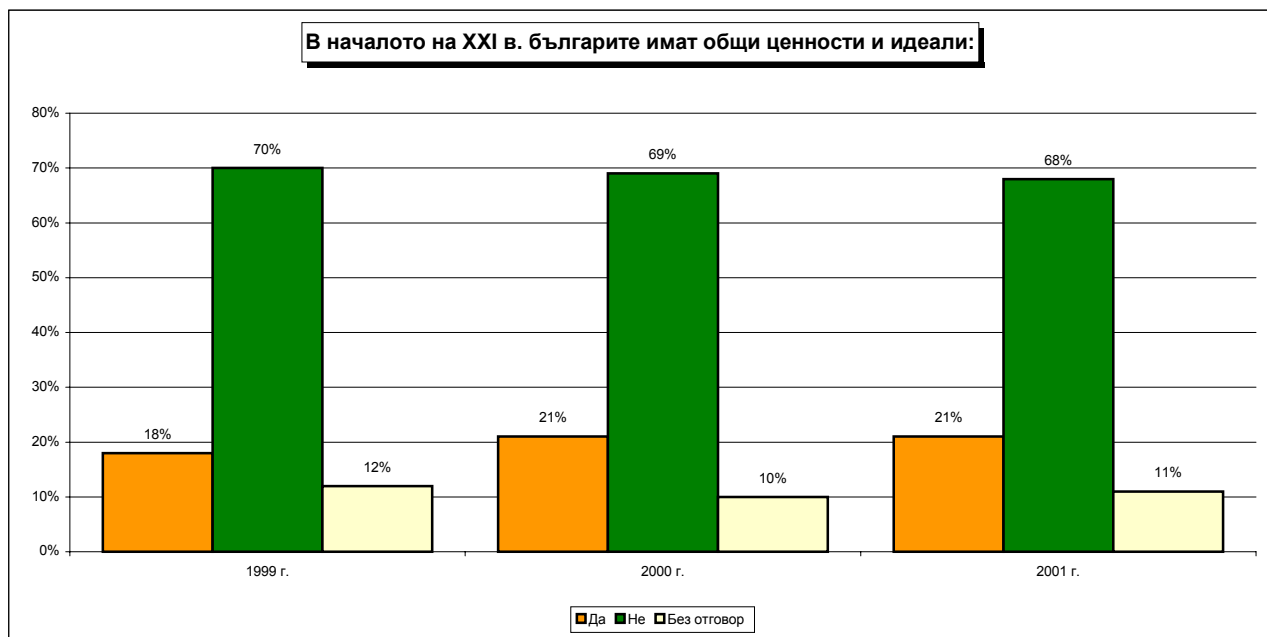

БЪЛГАРИНЪТ ЗА СЕБЕ СИ И ЗА СТРАНАТА СИ

Българинът за себе си и за страната си

Наситената с промени в политически план година не променя оценката на българина за себе и за страната си. В сравнение с година по-рано, тя остава негативна както в личен, така и в по-общ план.

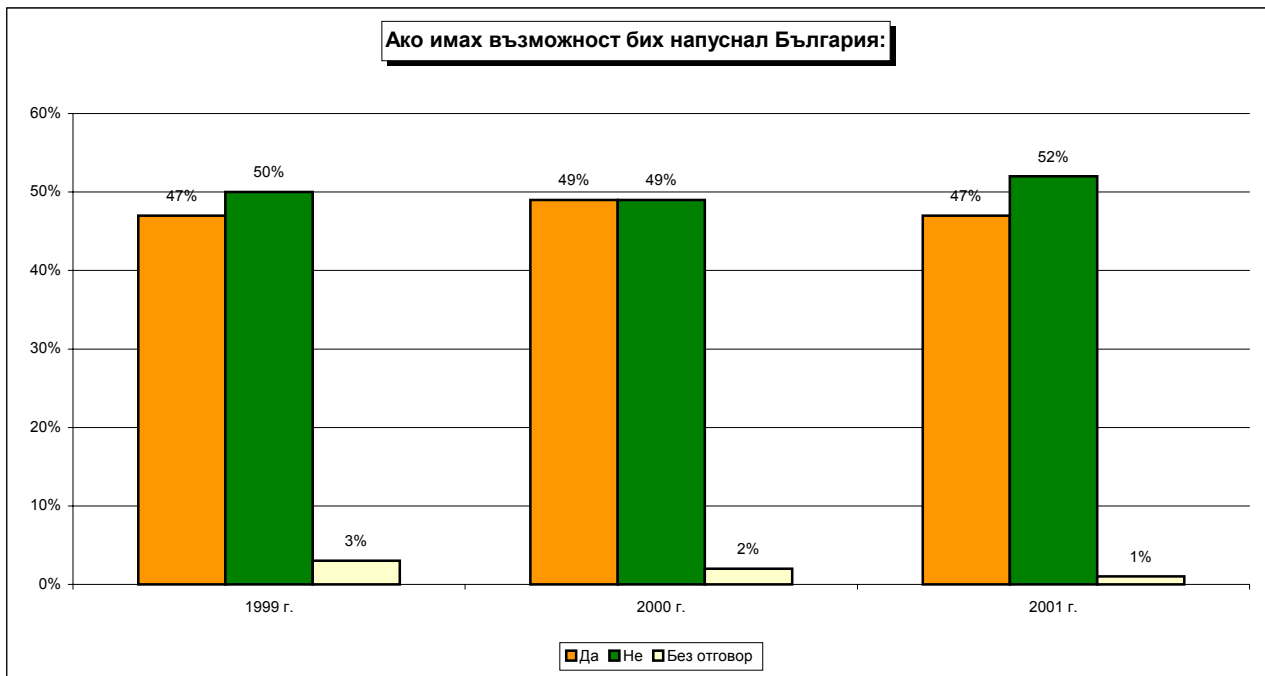
Така както през декември 2000 г., едва 21% от интервюираните от Алфа Рисърч пълнолетни жители на страната, споделят мнението, че в началото на 21-ви век българите имат общи ценности и идеали. Още по-нисък е делът на хората, според които страната се управлява по честен и демократичен начин – 18%.

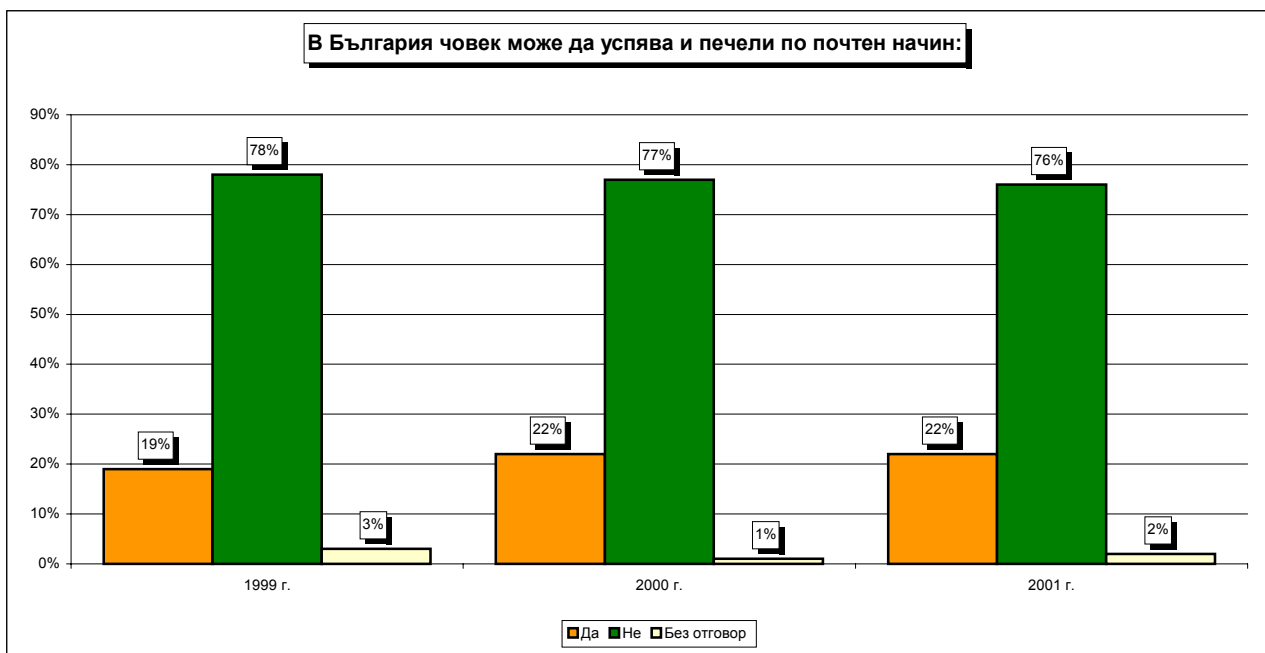
През тази година негативните оценки в мнението за възможностите да успееш в собствената си страна отново доминират над позитивните. В съотношение 76%:22%

преобладават отрицателните отговори на въпроса дали в България човек може да успява и печели по почтен начин. Малко по-добри перспективи пред себе си в това отношение виждат висшисти, учащи, частни собственици и хората с по-високи доходи.

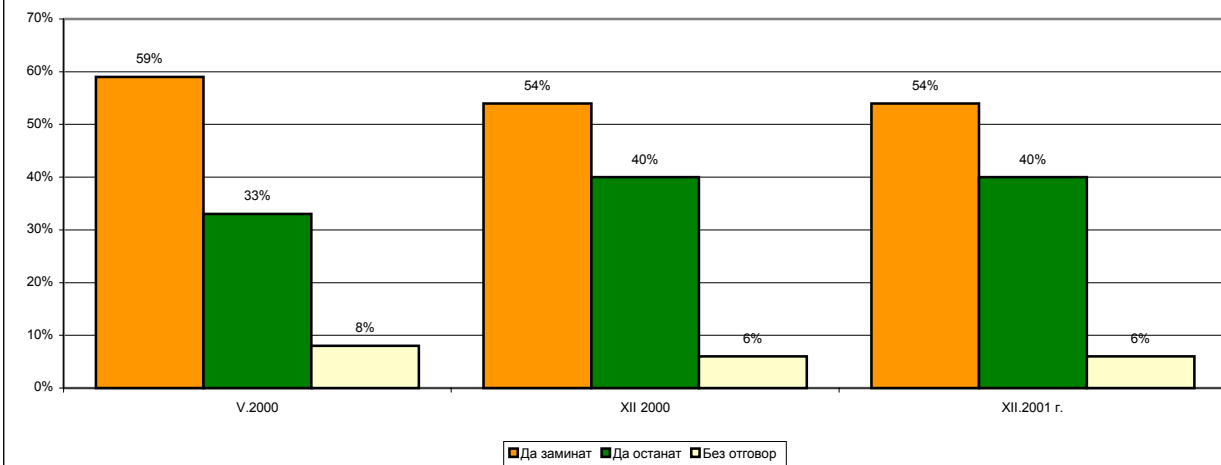
Усещането за липса на възможности да постигнат добър живот в собствената си страна би подтикнало 54% да посъветват децата си да я напуснат.

Макар да желаят живот на друго място за децата си, все още по-голяма част от българите (52%) дори и да имат възможност не биха напуснали България. По-склонни да заминат са 73% от младите до 30 годишна възраст, 70% от учащите, 67% от безработните, 66% от частните собственици, 64% от работниците.

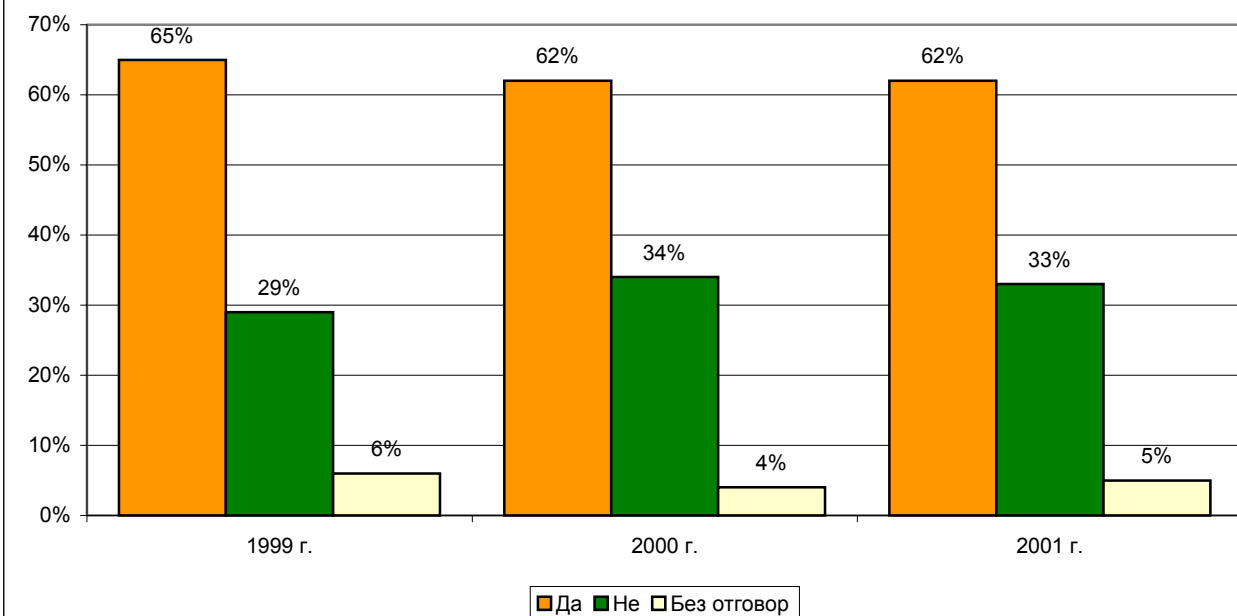

Ако зависеше от Вас какво бихте посъветвали децата си - да заминат от България или да останат тук?

Доста по-категорично е обаче желанието за бягство от времето. В съотношение 62%:33% българите посочват, че биха искали да живеят в друго време. Известен комфорт в настоящето намират единствено учащи, висшисти и хората с високи доходи.

Бих искал да живея в друго време, не в сегашното:

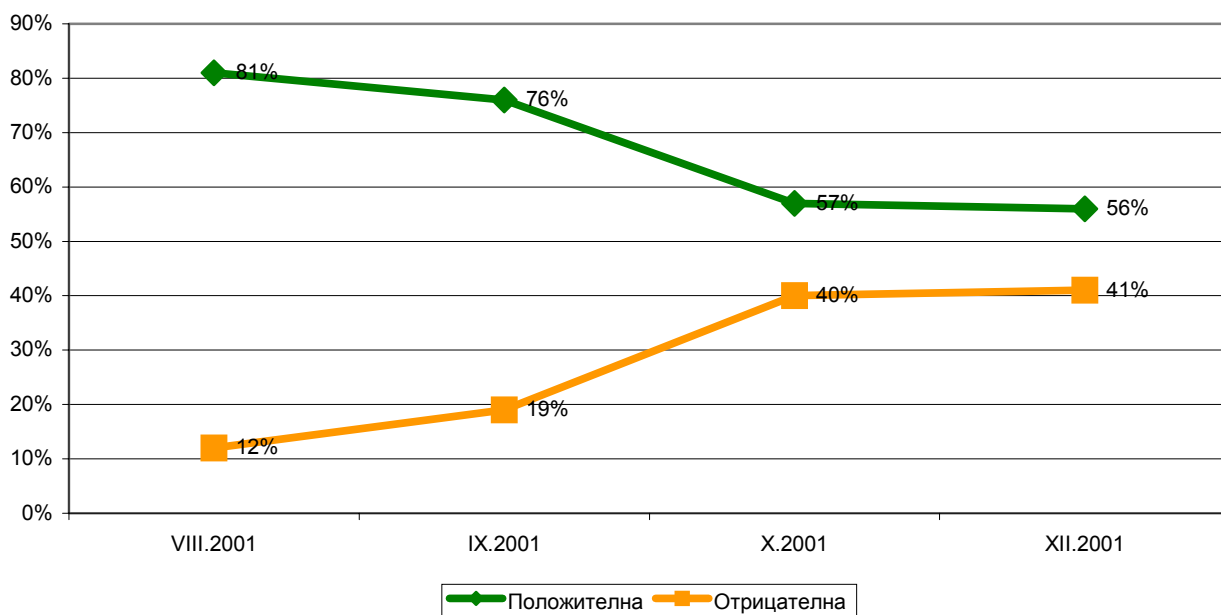

**ОТНОШЕНИЕ КЪМ ДЕЙНОСТТА НА
ПРАВИТЕЛСТВОТО**

ОТНОШЕНИЕ КЪМ ДЕЙНОСТТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

Правителството на Симеон Сакскобургготски започва дейността си при изключително висока степен на обществена популярност. 81 на сто положителни оценки в края на юли съдържат в себе си две противоречиви нагласи - свръхпопулярност и свръхочаквания на обществото към новото правителство.

Оценка за дейността на правителството:

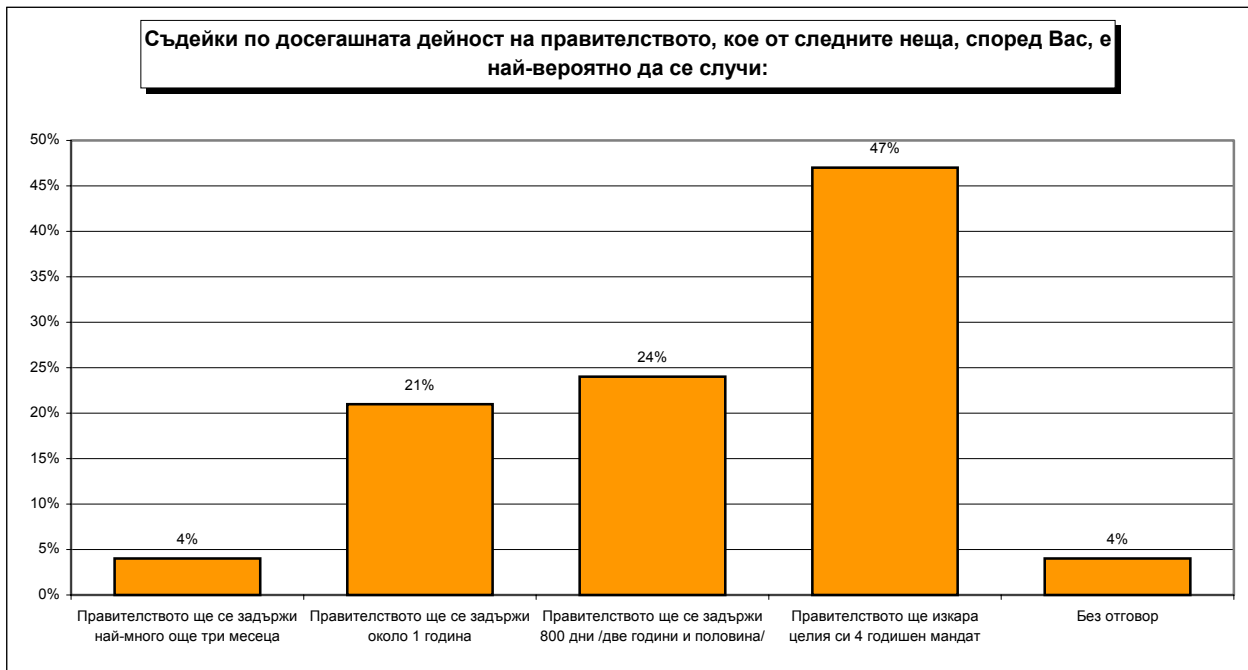
След по-резкия спад на одобрение към правителството, регистриран в периода около 100-те дни, отношението към него през декември се запазва почти без промяна (56% положително : 41% отрицателно). Правителството на Иван Костов е получавало подобни оценки в началото на 1998г., т.е. около осем месеца след старта си.

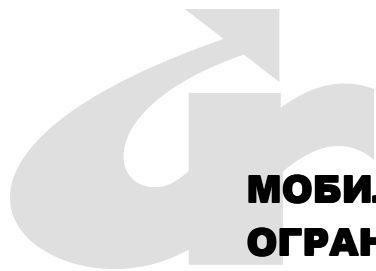
Премиерът Симеон Сакскобургготски запазва високата си популярност (66% положителни оценки : 27% отрицателни). Доверието към него, както обикновено към българските министър-председатели, е по-високо от това към правителството като цяло.

„Отличници“ на кабинета, също както и през октомври, продължават да бъдат Бойко Борисов (76%) и Емил Димитров (71%), които бележат ново повишаване на индивидуалните си рейтинги. Сред останалите най-позитивно оценявани са икономическия екип – Николай Василев (56%) и Милен Велчев (53%), външния министър Соломон Паси (51%) и социалния министър Лидия Шулева (46%). Спад в рейтинга има единствено министърът на културата Божидар Абрашев. Голяма част от министрите са все още твърде слабо познати на обществото.

От цялостната дейност на правителството обществото оценява най-позитивно борбата срещу престъпността и корупцията, както и усилията по присъединяването към Европейския съюз и НАТО, а най-негативно – постигнатото в областта на социалната сфера и стандарта на живот, също както и информационната дейност на управляващите.

Доминиращите в обществото очаквания са, че правителството ще изкара целия си четири годишен мандат (47%). 24% са на мнение, че то ще издържи 800 дни, 21% - около година и 4% - най-много още два-три месеца.

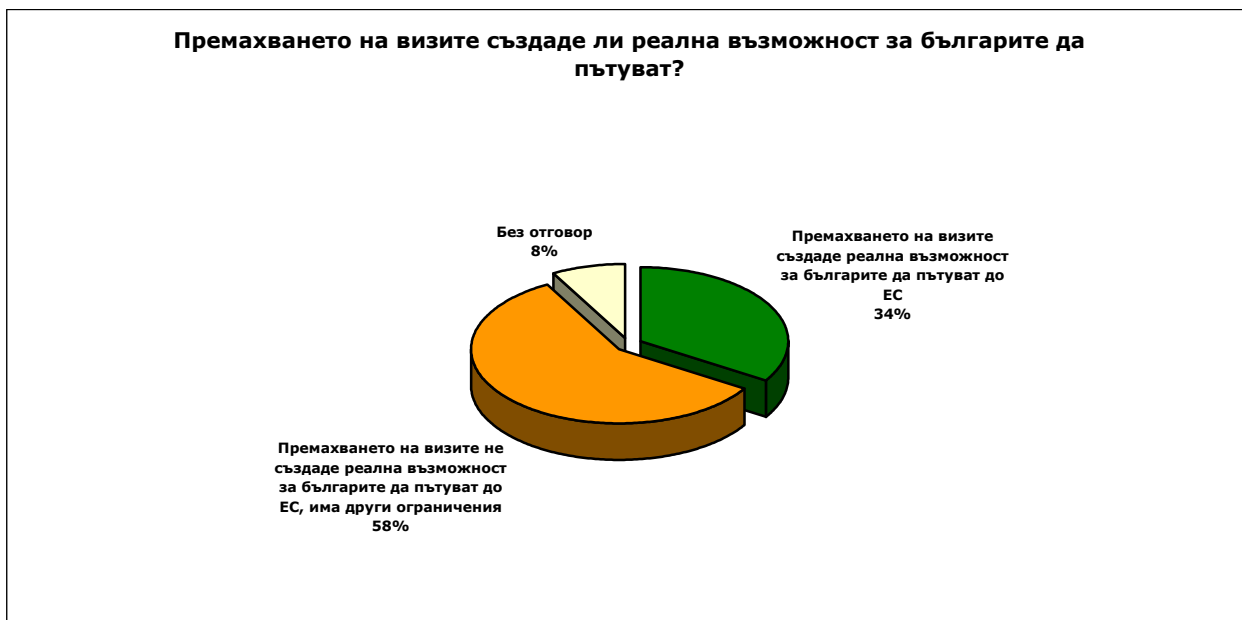

МОБИЛНОСТ СЛЕД ОТПАДАНЕ НА ВИЗОВИТЕ ОГРАНИЧЕНИЯ

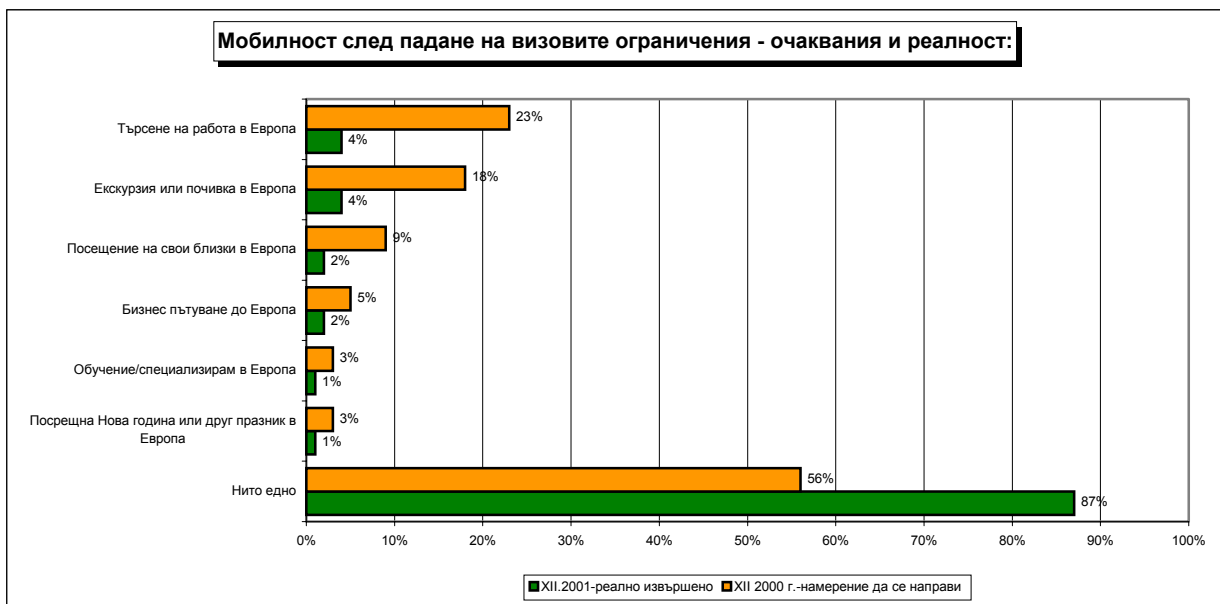
Мобилност след отпадане на визовите ограничения – очаквания и реалност

Отпадането на визите за пътуване до страните от Европейския съюз е една от придобивките на евроинтеграцията, от които българите вече имат реален шанс да се възползват.

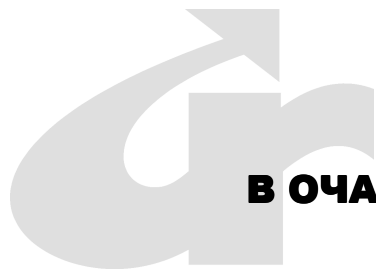
За 58% от анкетираните от Алфа Рисърч пълнолетни жители на страната обаче все още съществуват редица други ограничения да пътуват до Европа. 34% са българите, според които премахването на визите е създава реална възможност за пътуване. Най-често тези с по-високо материално положение: частни собственици и хора с доход над 300 лв. на член от домакинството.

Опасенията, че след премахване на визите Европа ще бъде залята от масова емигрантска вълна не намират потвърждение през тази година. Като цяло, 87 на сто от пълнолетните българи не са се възползвали по никакъв начин от безвизовото пътуване.

В края на 2000 г. 23% от сънародниците ни са смятали, че ще се опитат да потърсят работа в Европа, докато реално са го направили само 4 на сто. 18% са имали намерение да отидат на почивка, но само 4% са го осъществили.

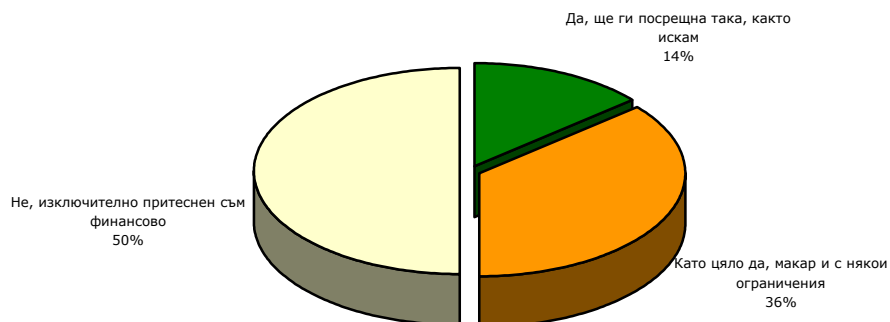
Пътували са преди всичко хората с по-висок социален и материален статус – младежи, висшисти, учащи, жители на големите градове, частни собственици.

В ОЧАКВАНЕ НА КОЛЕДА И НОВА ГОДИНА

В очакване на Коледа и Нова Година

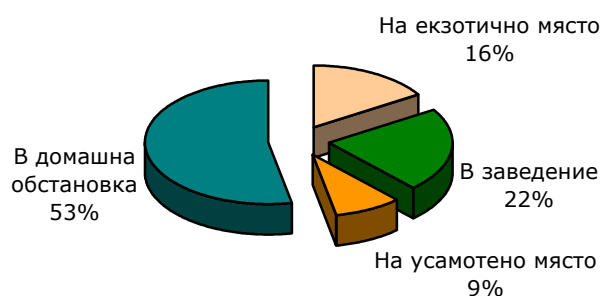
Смятате ли, че тази година ще имате възможност да посрещнете празниците така, както бихте желали?

Коледните и Новогодишните празници традиционно повишават оптимизма на българите. Почти половината от анкетираните от Алфа Рисърч граждани обаче твърдят, че ще посрещнат празниците със силни финансови затруднения. Най-притеснени са хората над 61 години. Любопитен е фактът, че дори една пета от хората, оценяващи материалния си статус като висок, също ще са затруднени при посрещането на празниците. По-малки финансови ограничения предвижда всеки трети от запитаните. Едва 14% ще имат възможност да празнуват така, както биха желали, като почти половината от тях (42%) са под 40 години.

Относително най-комфортно се чувстват софиянци – всеки четвърти от тях отговаря, че ще посрещне празниците така, както иска. За хората от малките градове и селата ще е най-трудно да посрещнат разходите около Коледа и Нова година – само около 10% от тях няма да изпитват затруднения.

Ако можете да избирате и нямате финансови ограничения, къде бихте празнували Нова Година?

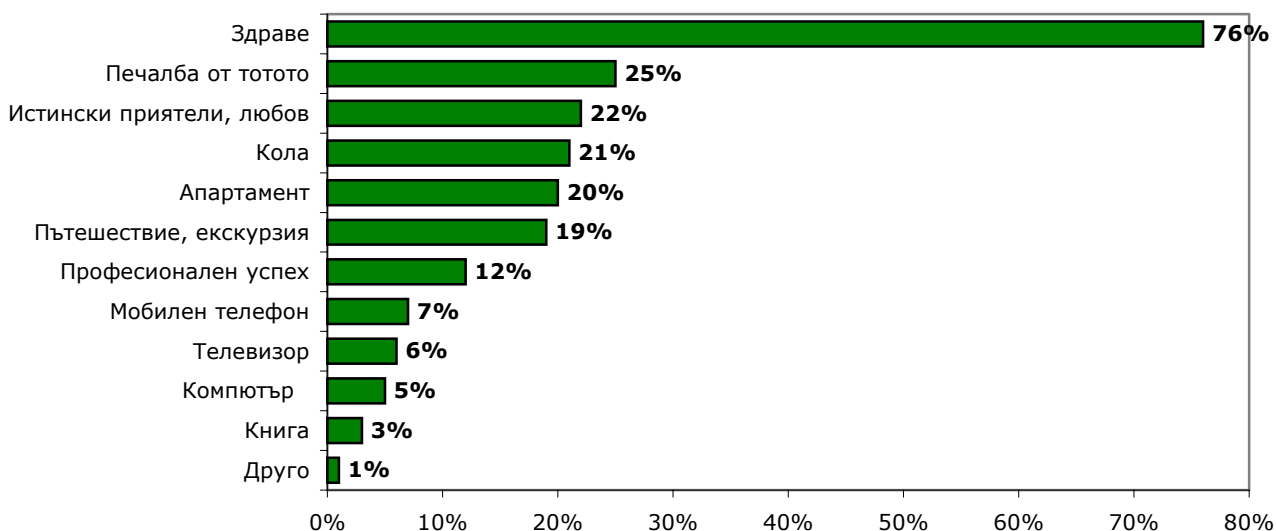

По традиция Коледа е семеен празник и най-вероятно повечето българи ще го прекарат у дома със своите близки.

Любопитни са данните на Алфа Рисърч, които показват, че дори да нямаха финансови затруднения, повече от половината българи (53%) биха посрещнали и Нова Година в домашна атмосфера, сред роднини и приятели. Все пак този отговор най-често дават анкетираните над 61 години (37%). Една трета от младите хора до 30 годишна възраст биха предпочели да отидат на екзотично място или на заведение. Най-романтични, или може би най-отегчени, са българите между 41 и 50 години – почти всеки трети от желаещите да прекарат Новогодишната нощ на усамотено място, е в тези възрастови граници.

Българите с висок материален статус биха отишли на екзотично място или заведение, докато за тези със средни и ниски доходи най-предпочитана си остава домашната обстановка.

Какъв коледен подарък бихте си пожелали ако Дядо Коледа наистина съществуваше?*

*Сбора надвишава 100%, тъй като анкетираните са посочвали повече от един отговор

Ако Дядо Коледа наистина съществуваше и можехме да си изберем до 3 подаръка, 76% от българите, вероятно по традиция, биха поискали той да им донесе здраве. На второ място обаче, идват и материалните ценности – печалба от тотото са посочили 25% от запитаните. Всеки пети си пожелава истински приятели и любов.

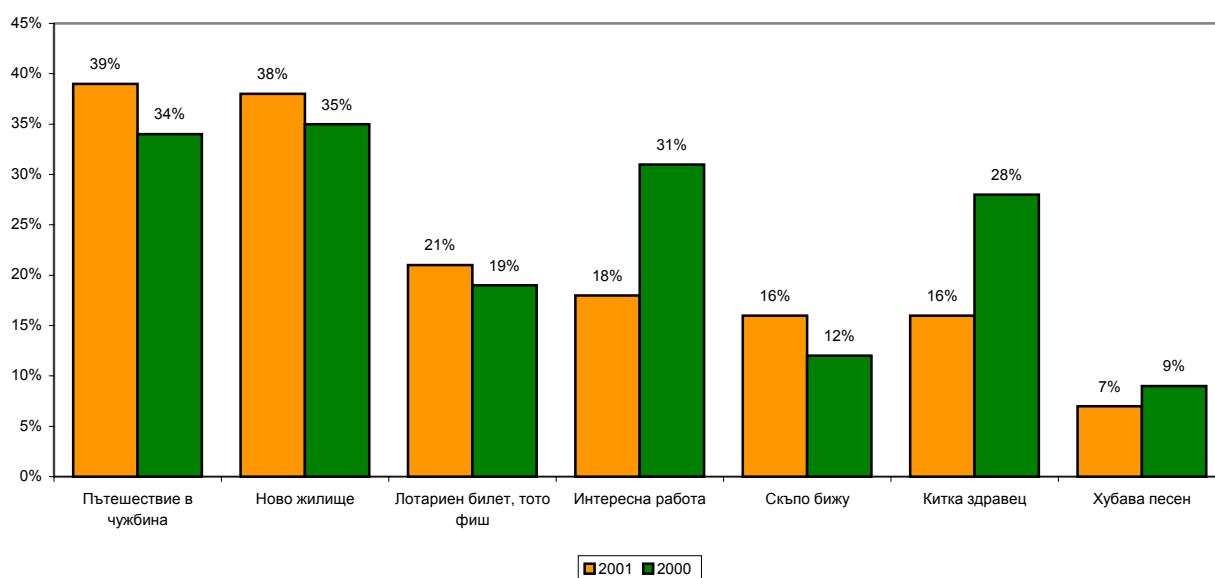
Данните на Алфа Рисърч показват, че има ясни разграничения в желанията и очакванията за коледен подарък на различните поколения, като изключим, че всички поставят здравето на първо място. Младите /до 30г./ искат за подарък кола /33%/, апартамент /31%/, истински приятели /31%/, и пътешествие /25%/. За тези до 40-годишна възраст най-ценни са истинските приятели /27%/, и апартамента. Хората до 50-годишна възраст биха желали Дядо Коледа да им донесе преди всичко печалба от тотото /32%/, кола

/25%/ и истински приятели /25%/. Тези до 60г., освен печалба от тотото /27%/ биха искали и да пътуват /22%/. Възрастните са по-скромни и след здравето /91%/ и печелившия лотариен билет /23%/, най-много биха се зарадвали на телевизор.

Според изследването мобилният телефон е най-силно желан като подарък от мъжете. Колата е също много по-предпочитана от мъжете – 60% от далите такъв отговор са мъже. Повод за размишление дава фактът, че книгата е най-малко желаната коледна изненада – когато трябва да изберат само три подаръка едва 3% от анкетираните я поставят в този списък. Освен това, едва 4% от хората с висше образование си пожелават такъв коледен подарък.

Българите, които определят материалния си статус като висок, си пожелават пътешествие (39%) и кола (39%), а тези с по-нисък статус - печалба от тотото (26%).

Ако имахте възможност, какво бихте подарили на близките си за Коледа или Нова Година?

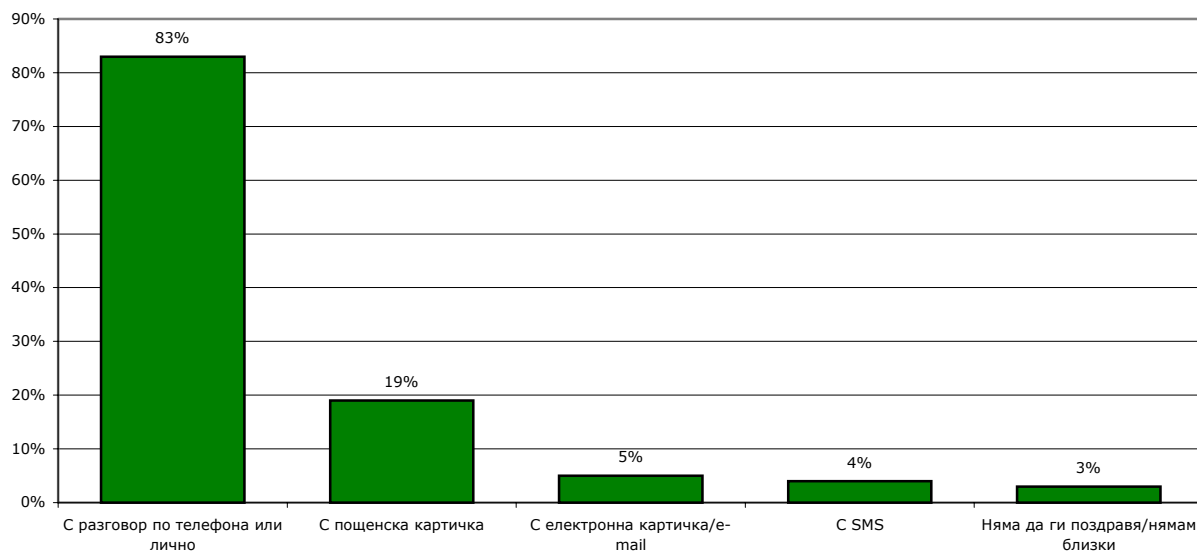
С какъв коледен или новогодишен подарък би изненадал близките си българина?

Проучването на Алфа Рисърч показва, че с почти равен дял в 'класацията' българите, както и миналата година, поставят пътешествие в чужбина /39%/ и ново жилище /38%/. Интересно е, че с нов дом биха зарадвали близките си хората от всички поколения, докато пътуване в чужбина предпочитат да подарят предимно младите хора – половината /50%/ от далите такъв отговор са под 40 годишна възраст.

За разлика от 2000г. обаче, сега българинът е по-прагматичен и поставя пред интересната работа /18%/ печалбата от тотото /21%/. Освен това почти наполовина е спаднал дела, в сравнение с миналата година, на хората, които биха поднесли китка здравец /16%/.

Възрастните /над 61г./ залагат на нематериалните ценности и по-голямата част от тях предпочитат да поднесат като коледен подарък китка здравец или хубава песен.

Как смятате да поздравите своите близки за празниците?

Как ще честити българинът празниците на своите близки и познати хора?

Проведеното проучване на Алфа Рисърч сочи, че четири от всеки петима ще честитят на своите познати Коледа и Нова Година лично или по телефона, който си остава основно средство за комуникация. Пощенски картички ще изпратят една пета от анкетираните. Въпреки това традиционните средства за поздрав в последните години са изместени и от нови, модерни и бързи начини за комуникация. Електронни картички по Интернет ще изпратят 5%, а SMS – 4%. Те се използват предимно от младите хора и тези до 40 годишна възраст.

**РАБОТАТА И ЖИВОТЪТ НА БЪЛГАРИНА ПРЕЗ
2001 Г.**

Работата и животът на българина през 2001 г.

През 2001 година в живота на 42% от българите се е случило някакво значимо събитие. 13% са постигнали важна лична цел. 11% са посетили място, на което са имали силно желание да отидат. 6% са направили по-голяма покупка. В 5% от семействата се е родило дете. Същият дял са и тези, в които е имало сватба. 3% от българите са получили професионално или обществено признание.

Значимите събития в личен и семеен план (раждане на дете, сватба) са посочени в повечето случаи от жителите на селата, хората с по-ниско образование и пенсионерите. Почивка на любимо място и значима покупка са си позволили предимно софиянци, младите, хората със средно и по-високо образование, и тези с по-големи доходи.

53% от българите през тази година са работили за по-дълъг или по-къс период от време. Делът на неработещите (независимо дали безработни, пенсионери или учащи) е най-голям сред хората с основно образование (69%). През изтеклата година 11% от пълнолетните граждани са постъпили на нова работа. 61% от тях – в частната сфера. 10% са напуснали или са били уволнени. На 18% от работещите е била увеличена заплатата. 7% са започнали да получават по-ниско възнаграждение. 6% са получили премия, а 4% са били глобени. Практиката на премии и глоби е най-характерна за сферата на търговията и услугите. Заплатите са повишени на 28% от служителите в държавната сфера, и само на 16% от работещите в частната. Курсове са повишаване на квалификацията най-често са посещавали висшистите (12%).

ДОВЕРИЕ КЪМ ПОЛИТИЧЕСКИ ЛИДЕРИ И ПАРТИИ

Доверие към политически лидери и партии

Тенденцията към реабилитация на българската левица, очертала се на изборите за президент, се потвърждава през декември от рейтинга на основните партии и техните лидери.

Отношение към Петър Стоянов	VIII.2001	X.2001	XI.2001	XII.2001
Положително	76%	68%	58%	49%
Отрицателно	18%	26%	37%	46%
Без отговор	6%	6%	5%	5%

Който губи властта, губи и рейтинга си - вероятно типично по български след загубата на изборите кривата в оценките за Петър Стоянов върви надолу. Намален е дялът на положителните оценки, нарастват негативните. Въпреки това президентът все още има положителен рейтинг.

Отношение към Георги Първанов:	VIII.2001	XII.2001
Положително	32%	59%
Отрицателно	49%	32%
Без мнение	19%	9%

Ако днес има голям печеливш то неговото име е Георги Първанов – за четири месеца е удвоил дялът на позитивните оценки за дейността си, а отрицателните е намалил с цели 17 пункта. От голямо значение за подобно развитие е победата на изборите и факта, че Първанов вече не е просто лидер (бивш) на БСП, а и президент на страната.

Отношение към Коалиция за България / БСП	Август.01	Декември.01
Положително	29%	39%
Отрицателно	40%	54%
Без отговор	31%	7%

Личната победа на Първанов явно влияе и рейтинга на партията му. Коалиция за България трупа за последните четири месеца нови 10% позитив и по дял на положителните оценки е на второ място сред парламентарните партии (след НДСВ). Има и негативи, а като цяло отношението към дейността ѝ остава преобладаващо отрицателно. Но на фона на промяната в настроенията към останалите парламентарни партии можем да твърдим, че БСП е в подем.

Отношение към НДСВ	Август.01	Декември.01
Положително	63%	53%
Отрицателно	9%	37%
Без отговор	28%	10%

Като цяло управляващото Национално Движение Симеон Втори има все още позитивен рейтинг. За период от три месеца обаче отрицателните оценки са се увеличили 4 пъти – от 9% на 37%, като същевременно положителните са спаднали с 10%. За четири месеца групата на колебаещите се относно дейността на НДСВ е спаднала близо три пъти (от 29% до 10%), но това е донесло на НДСВ по-скоро пасиви.

Отношение към Пламен Панайотов	VIII.2001	XII.2001
Положително	48%	29%
Отрицателно	8%	39%
Без мнение	44%	31%

Подобна, но още по-отчетлива, е и промяната в личния рейтинг на водача на парламентарната група на НДСВ Пламен Панайотов. При него колебаещите се са намалели от 44% на 32%, като резултатът е по-негативен от този на парламентарната група: от 40% позитив през август до 10% отрицание понастоящем.

Отношение към Симеон Сакскобургготски	VIII.2001	XI.2001	XII.2001
Положително	77%	63%	66%
Отрицателно	12%	31%	27%
Без мнение	11%	6%	7%

Почти непроменен е високият рейтинг на водача на НДСВ – Симеон Сакскобургготски. Разбира се тук е трудно да се отдели неговият рейтинг като водач на движението от този на премиер, а още по-малко – от личния му рейтинг.

Отношение към ДПС	Август.01	Декември.01
Положително	37%	25%
Отрицателно	35%	64%
Без отговор	28%	11%

За три месеца другите две парламентарни партии - ОДС и ДПС, набират почти еднакъв дял неодобрение за дейността си. Свивът е по-значим при ДПС, която при старта на това народно събрание печелеше симпатии от подкрепата си за новия кабинет.

Отношение към Ахмед Доган	VIII.2001	XII.2001
Положително	35%	31%
Отрицателно	50%	58%
Без мнение	15%	11%

Активът на движението е заличен, а рейтингът на неговият лидер остава традиционно негативен.

Отношение към ОДС	Август.01	Декември.01
Положително	16%	27%
Отрицателно	54%	67%
Без отговор	30%	6%

Много радикално е отношението към ОДС. Парламентарната група е добавила 10% положителни оценки спрямо лятото, но успоредно с това 14% ръст има и в негативните. Така понастоящем синята партия има най-големия отрицателен баланс в Парламента (50%).

Отношение към Екатерина Михайлова	VIII.2001	XII.2001
Положително	24%	16%
Отрицателно	65%	73%
Без мнение	11%	11%

Положителните оценки за нейния лидер почти са се свили до делът на подкрепилите ОДС на последните парламентарни избори – 16%.

Отношение към Надежда Михайлова:	VIII.2001	XII.2001
Положително	66%	52%
Отрицателно	27%	38%
Без отговор	7%	10%

Позитивно остава отношението към водача на парламентарната група на ОДС, въпреки че и при него констатираме спад в позитивните и ръст на негативните оценки от края на лятото.

Извънпарламентарни партии

Отношение към Стефан Софийски	V.2001	XII.2001
Положително	66%	66%
Отрицателно	19%	22%
Без мнение	15%	12%

Висок личен рейтинг запазва столичния кмет Софийски. През последната година неотменно дейността му се оценява с положителна оценка от две трети от интервюираните.

Отношение към Партия на свободните демократи	Декември.01
Положително	29%
Отрицателно	41%
Без отговор	30%

За разлика от личния рейтинг на водача си, партията на Стефан Софиянски стартира с негативно отношение.

Отношение към Гергьовден - ВМРО	Декември.01
Положително	33%
Отрицателно	46%
Без отговор	21%

С негатив, близък до този на Съюза на Свободните Демократи е и коалицията Гергьовден/ВМРО.

Отношение към Български демократичен съюз (радикали)	Декември.01
Положително	5%
Отрицателно	63%
Без отговор	32%

С негативно отношение стартира и новата партия на Евгений Бакърджиев, при това то е най-силно изразеното спрямо другите две извънпарламентарни формации.